

Durmuş Hocaođlu

Yabancılaşma ve İnorganik Aydın

Yeniufuk., 30 Haziran 1997., Pazartesi., s.15

Durmuş Hocaođlu, *Yeniufuk* Yazıları Sıra No: 05

Bizler, “ihtişamlı” ve fakat “mağlûp”, çok yukarılardan çok aşığlara düşmüş, çok büyük bir irtifa kaybetmiş bir medeniyetin bahtı kara çocuklarıyız. En az iki asırdır, galiplerin şekillendirmiş olduğu ve alternatifini bilmediğimiz bir dünyada yaşamak mecburiyetindeyiz. Bu dünya çok zalim ve Eşya hükmünü merhametsizce icra ediyor: Veyl mağlûplara!

Meydan okuyan bir medeniyetten aşığlara inmek, bizleri birçok bakımdan rahatsız etmekte ve komplekslere sürüklemektedir. Bu kompleksler, şu veya bu şekilde bütün toplum katmanlarında mevcut olup, bilinçli ya da bilinçsiz olarak, hemen-hemen birçok davranış biçimimize yön vermekte ve iki ekstrem tezahürü bulunmaktadır: İtme (savunma) ve çekme (teslimiyet). Fakat bu kompleks, en yüksek değerine, bu teslimiyeti bir şekilde içine sindirmiş, galiplere sadece maddî unsurlarını değil, ondan daha fazla birşeyi, ruhlarını teslim etmiş bir insan tipinde ulaşmaktadır ki bu, bizim “inorganik aydın” olarak tanımladığımız tiptir.

“**İnorganik Aydın**”, tarafımdan, “milleti ile organik bağı fonksiyonelsizleşmiş, işlev yeteneğini kaybetmiş aydın” anlamında kullanılmıştır ve gerçek anlamdaki aydın (entellektüel) niteliğinden de büyük ölçekte uzaktır.

Antropolog Ralph Linton, bir kültürün hiyerarşik olarak en üstte bulunan “**üniversel kültür unsurları**” adını verdiği ve “dil” gibi toplumun büyük kesimimin ortak paydası olan bir “öz” kısmının ve en altta bulunan “**açık davranış normları**”nın bulunduğunu belirterek, vuku bulan birtakım sosyal değişmeler neticesinde bu ikisinin arasında bir uyumsuzluk meydana gelmesinin, toplumda ciddi psişik yaralanmalara ve hattâ çöküntülere sebebiyet verdiğini ileri sürmektedir. Tarafımdan “**kültürün çekirdek unsurları**” olarak tanımlanmış olan ve birçok bakımlardan Linton'ın üniversel unsurları ile ortak noktaları bulunan unsurlar (dil, din ve müzik), kültürel değişmelerde, kanaatimce, “kültürün ikinci savunma hattı”nı oluşturmaktadır. “Birinci savunma hattı” olan ve Charles Bartlett tarafından “**kültürün sert unsurları**” olarak tanımlanan baraj çöktüğünde ikinci hat daha ciddi bir direnme göstermekte ve kolaylıkla yıkılamamaktadır. Ancak, birincide meydana gelen tahribatın doğurduğu psişik yaralanmaya, ikinci hatta da zorlanmalar ve tahribatlar eklenmesi durumunda, psişik yaralanma derin bir “travma” halini almakta ve bu da bir “kültür yıkımı” hasıl etmektedir.

Bu yıkım da, toplumun bütün sınıf ve zümrelerinde bir biçimde ve türdeş tezahür etmemekte, bazılarında çok derinlere inmekte, handiyse dibe kadar vurmakta ve bir çeşit “kişilik ve bilinç yırtılması” hasıl etmektedir ki burada çok ciddî ve iflah olmaz, ıslah kabul etmez bir problemle karşılaşmaktadır: **Yabancılaşma.**

Söz konusu işbu **yabancılaşma**, azami değerine, yukarıda kısaca değindiğimiz, galipler karşısında her şeyiyle bilâ kaydü şart teslim olmuş, kendi toplumunun hemen bütün aslî kültür unsurlarına (tarih, din, dil, müzik v.b.) yabancı; dahası, onlarla kavgalı ve bu sebeple de milleti ile organik bağları kopma noktasına gelmiş ve hattâ birçok bakımlardan fiilen kopmuş ve bu sebebe binaen yabancılaşmış ve inorganikleşmiş olan bir “okumuş-yazmışlar” taifesinde ulaşmaktadır ki, bunlar, “inorganik aydınlar”dan başkası değildir.

